

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Τμήμα Ανάπτυξης και Ανάλυσης Πολιτικών Ορυκτών Πρώτων Υλών (Ο.Π.Υ.)

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ
ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2017

ΑΘΗΝΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα Έκθεση βασίζεται κυρίως στα στοιχεία που συγκεντρώνονται από τα Δελτία Δραστηριότητας που υποβάλλουν οι επιχειρήσεις του κλάδου, αναφορικά με τα αποτελέσματα του προηγούμενου έτους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 63 του Ν. 4512/2018 προβλέπονται τα εξής:

«Για τον καθορισμό της στρατηγικής αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών της χώρας, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας συντάσσει και δημοσιοποιεί το δεύτερο εξάμηνο κάθε έτους έκθεση συγκεντρωτικών στοιχείων σχετικά με τη μεταλλευτική και λατομική δραστηριότητα του προηγούμενου έτους η οποία περιλαμβάνει:

α. στοιχεία παραγωγής, απασχόλησης, καθώς και λοιπά οικονομικά στοιχεία, όπως αυτά προκύπτουν από τα δελτία δραστηριότητας,

β. στοιχεία δημόσιων εσόδων από τη μεταλλευτική και λατομική δραστηριότητα, όπως μισθώματα και τέλη, όπως προκύπτουν από τις επιμέρους αναφορές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των λοιπών φορέων του Δημοσίου,

γ. στοιχεία σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και δράσεις, όπως αυτά προκύπτουν από τις μεταλλευτικές και λατομικές εταιρείες και αξιολογούνται από τους αρμόδιους δημόσιους φορείς (όπως Δασαρχεία),

δ. στοιχεία σχετικά με την ασφάλεια και συγκεκριμένα τα ατυχήματα που συνέβησαν, τους προληπτικούς ελέγχους που έχουν διεξαχθεί, καθώς και τα χρηματικά πρόστιμα που επιβλήθηκαν, σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

Επειδή είναι η πρώτη χρονιά εφαρμογής των σχετικών διατάξεων του νέου νόμου, δεν ήταν δυνατόν να περιληφθούν όλα τα προβλεπόμενα στοιχεία καθώς δεν υπήρχε χρόνος για τη συγκέντρωσή τους. Όμως έγινε προσπάθεια να παρατεθούν όσα περισσότερα στοιχεία ήταν δυνατόν να αντληθούν όχι μόνο από τα δελτία δραστηριότητας, που υποβάλλονται από τις επιχειρήσεις κάθε χρόνο, αλλά και από άλλες πηγές απευθείας, όπως η Ελληνική Στατιστική Αρχή, οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, κ.λπ..

Έτσι στην παρούσα Έκθεση περιλαμβάνονται συγκεντρωτικά στοιχεία σχετικά με την παραγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης Ο.Π.Υ. κατά το έτος αναφοράς, όσο και επιμεριστικά ανά κατηγορία εξορυσσόμενου υλικού, αλλά και συγκριτική ανάλυση της τελευταίας πενταετίας.

Επίσης παρατίθενται στοιχεία σχετικά με την ασφάλεια των εργαζομένων και γίνεται ανάλυση των ατυχημάτων που συνέβησαν την προηγούμενη χρονιά.

Σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καθώς δεν ήταν δυνατόν να συγκεντρωθούν τα στοιχεία σχετικά με τα έργα αποκατάστασης που έγιναν την προηγούμενη χρονιά, παρατίθενται στοιχεία σχετικά με τις εγγυητικές επιστολές για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος που οφείλουν πλέον, σύμφωνα και με τις διατάξεις του νέου νόμου, να καταθέτουν οι επιχειρήσεις.

Τέλος, παρατίθενται στοιχεία για τα άμεσα δημόσια έσοδα από τη μεταλλευτική και λατομική δραστηριότητα (μισθώματα και τέλη).

Η επεξεργασία των στοιχείων και η έκδοση των συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων πραγματοποιήθηκε μέσω της γεωχωρικής - ψηφιακής βάσης δεδομένων «ΛΑΤΟΜΕΤ»

(www.latomet.gr) της Γενικής Διεύθυνσης Ορυκτών Πρώτων Υλών (Γ.Δ.Ο.Π.Υ.) του ΥΠΕΝ, την εποπτεία της οποίας έχει η Διεύθυνση Ανάπτυξης και Πολιτικής (Δ.Α.Π.) με τη συνεργασία των Τμημάτων Ανάπτυξης και Ανάλυσης Πολιτικών Ορυκτών Πρώτων Υλών (Ο.Π.Υ) και Τεκμηρίωσης - Παρατηρητήριο Μεταλλευτικών και Λατομικών Δραστηριοτήτων.

Αθήνα, Οκτώβριος 2018

Πίνακας Περιεχομένων

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
1. Συγκεντρωτικά στοιχεία 2017	7
1.1 Ανάλυση δελτίων δραστηριότητας - απραξίας	7
1.2 Παραγωγή – Εξαγωγές 2017	10
2. Συγκεντρωτικά στοιχεία τελευταίας πενταετίας	12
3. Ανάλυση επιμέρους κλάδων	14
3.1 Μεταλλευτικά Ορυκτά.....	14
3.2 Ενεργειακά Ορυκτά.....	15
3.3 Βιομηχανικά Ορυκτά	16
3.4 Μάρμαρα και φυσικοί λίθοι.....	16
3.5 Αδρανή υλικά	17
4. Απασχόληση – Ατυχήματα	19
5. Περιβαλλοντικά θέματα	20
6. Μισθώματα και τέλη.....	21
6.1. Μισθώματα δημόσιων εκτάσεων για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών. .	22
6.2. Μισθώματα δημόσιων μεταλλείων και τέλη παραχωρήσεων μεταλλείων.	23
7. Νομοθετικά νέα	24
8. Εκκρεμείς Πράξεις	25
9. Ανακοινώσεις.....	26
10. Προτάσεις	27

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα είναι μία από τις χώρες της ΕΕ που διαθέτει σημαντικό ορυκτό πλούτο, τόσο σε ποσότητα, όσο και σε ποιότητα, καθώς και σε ποικιλία ορυκτών πρώτων υλών (Ο.Π.Υ.). Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την έκταση της χώρας, την κατατάσσει στις κορυφαίες θέσεις σε παγκόσμια κλίμακα ανάμεσα στις χώρες που διαθέτουν σημαντικό αποθεματικό δυναμικό Ο.Π.Υ. ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Γι' αυτό και η εξορυκτική δραστηριότητα και η περαιτέρω αξιοποίηση των Ο.Π.Υ. περιλαμβάνεται στις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες, καθώς διαμορφώνουν καθοριστικά, τόσο τους δείκτες της βιομηχανικής παραγωγής και των εξαγωγικών επιδόσεων της χώρας, όσο και αυτούς της απασχόλησης και εντάσσονται τόσο στον πρωτογενή, όσο και στο δευτερογενή τομέα ανάπτυξης, ανάλογα με το βαθμό καθετοποίησης της κάθε επιμέρους εξορυκτικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας με την επακόλουθη περιφερειακή ανάπτυξη και στη βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών.

Ειδικότερα, η αξιοποίηση των Ο.Π.Υ. της χώρας συμβάλλει και στην ανάπτυξη άλλων κρίσιμων τομέων της οικονομικής δραστηριότητας, όπως η βιομηχανία μη σιδηρούχων μετάλλων (π.χ. αλουμινίου, νικελίου κ.λ.π.), η βιομηχανία ανοξειδωτού χάλυβα, η παραγωγή ενέργειας, η τσιμεντοβιομηχανία, η οικοδομική και εν γένει κατασκευαστική δραστηριότητα κ.λ.π. Ταυτόχρονα, ο εξορυκτικός κλάδος (με εξαίρεση το λιγνίτη και τα αδρανή υλικά), παρουσιάζει και έντονη εξωστρέφεια εξαιτίας του εξαγωγικού του χαρακτήρα, καθώς οι πωλήσεις στις διεθνείς αγορές συνεισφέρουν καθοριστικά στον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου.

Παρά τη βαθιά ύφεση της ελληνικής οικονομίας τα τελευταία έτη, όπου οι περισσότερες εγχώριες επιχειρήσεις παραμένουν μη ανταγωνιστικές, εσωστρεφείς και σε μεγάλο βαθμό υπερχρεωμένες, ο εξορυκτικός κλάδος επέδειξε αξιοσημείωτη αντοχή και σταθερότητα με μικρές διακυμάνσεις, εξαιτίας τόσο της ποιότητας και της ποικιλίας των εξορυσόμενων Ο.Π.Υ., όσο και της εύκολης πρόσβασης σε λιμενικές εγκαταστάσεις και του ανταγωνιστικού κόστους των θαλασσίων μεταφορών, διατηρώντας το παραγωγικό του δυναμικό. **(Ι.Ο.Β.Ε: «Η συμβολή της εξορυκτικής βιομηχανίας στην ελληνική οικονομία» - 2018, http://iobe.gr/research_dtl.asp?RID=161).**

Έτσι κατοχυρώνεται η θέση της χώρας μας στην παγκόσμια κατάταξη στην παραγωγή σημαντικών ορυκτών και για το έτος 2016 (*World Mining Data, 2018*).

Ειδικότερα, η χώρα μας κατατάσσεται παγκοσμίως:

- 2η σε παραγωγή περλίτη
- 5η σε παραγωγή μπεντονίτη
- 8η σε παραγωγή μαγνησίτη
- 10η σε παραγωγή λιγνίτη
- 17η σε παραγωγή νικελίου

Ενώ σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης η Ελλάδα κατατάσσεται:

- 1η σε παραγωγή νικελίου
- 1η σε παραγωγή βωξίτη
- 1η σε παραγωγή περλίτη
- 1η σε παραγωγή μπεντονίτη
- 3η σε παραγωγή μαγνησίτη
- 4η σε παραγωγή λιγνίτη
- 5η σε παραγωγή αλουμινίου

1. Συγκεντρωτικά στοιχεία 2017

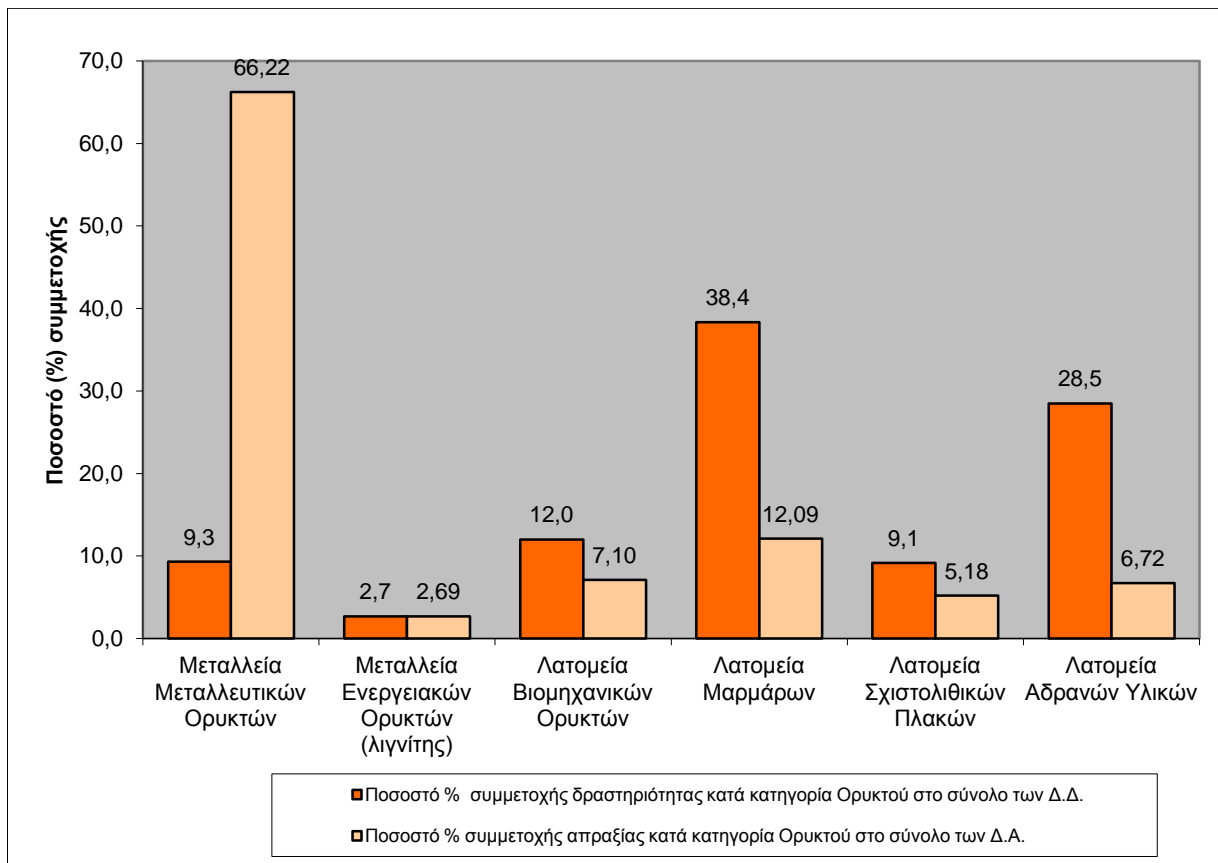
1.1 Ανάλυση δελτίων δραστηριότητας - απραξίας

Για το έτος 2017 κατατέθηκαν, από τις επιχειρήσεις του εξορυκτικού κλάδου, στη Διεύθυνση Ανάπτυξης και Πολιτικής συνολικά **1079 δελτία** (μείωση 5,5 % σε σχέση με τα 1142 δελτία του 2016), από τα οποία **558 Δελτία Δραστηριότητας (Δ.Δ.)** και 521 Δελτία απραξίας (Δ.Α.). Τα δελτία αυτά κατανέμονται ανά είδος ορυκτού σύμφωνα με τον παρακάτω Πίνακα 1:

Πίνακας 1

Είδος ορυκτού	Δελτία Δραστηριότητας	Ποσοστό % συμμετοχής δραστηριότητας κατά κατηγορία Ορυκτού στο σύνολο των Δ.Δ.	Δελτία Απραξίας	Ποσοστό % συμμετοχής απραξίας κατά κατηγορία Ορυκτού στο σύνολο των Δ.Α.	Σύνολο
Μεταλλεία Μεταλλευτικών Ορυκτών	52	9,3	345	66,22	397
Μεταλλεία Ενεργειακών Ορυκτών (λιγνίτης)	15	2,7	14	2,69	29
Λατομεία Βιομηχανικών Ορυκτών	67	12,0	37	7,10	104
Λατομεία Μαρμάρων	214	38,4	63	12,09	277
Λατομεία Σχιστολιθικών Πλακών	51	9,1	27	5,18	78
Λατομεία Αδρανών Υλικών	159	28,5	35	6,72	194
ΣΥΝΟΛΟ	558	100	521	100,00	1079

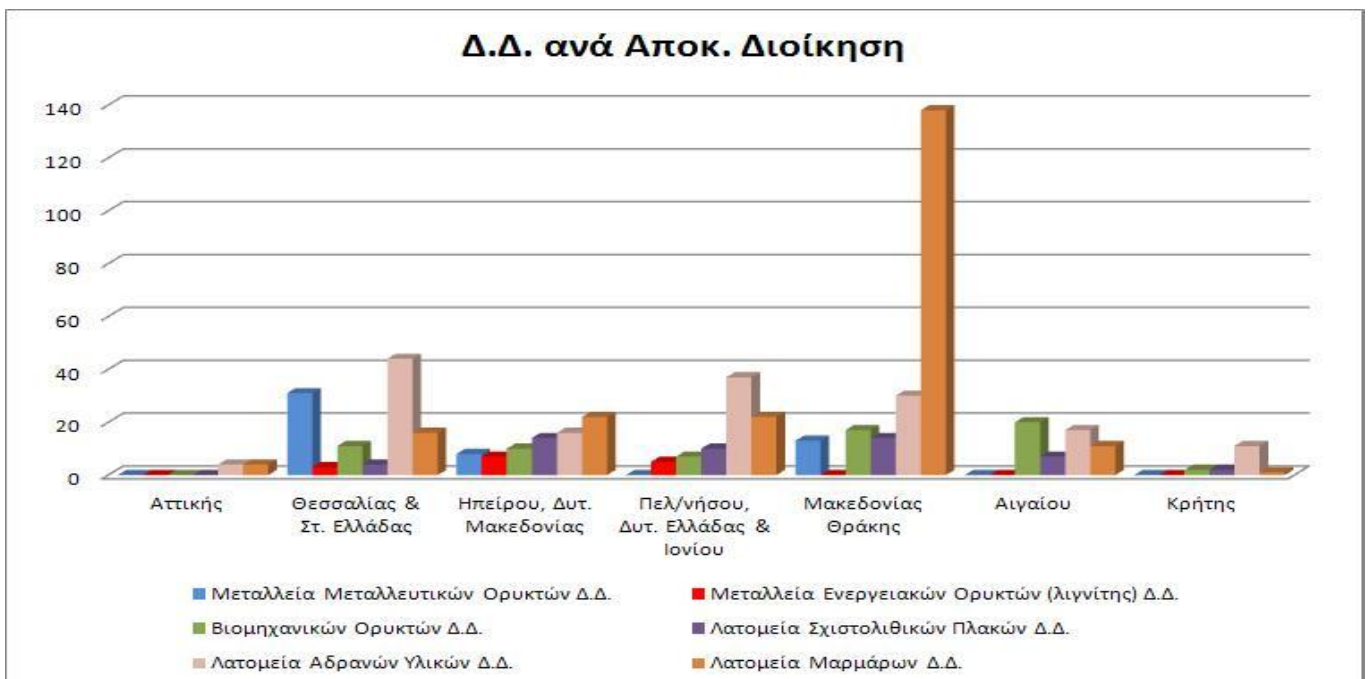
Στα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζονται αναλυτικά τα στοιχεία αυτά ανά κατηγορία.

Στον Πίνακα 2 που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των Δελτίων Δραστηριότητας και Απραξίας ανά Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Πίνακας 2

Αποκεντρωμένη Διοίκηση		Αττικής	Θεσσαλίας & Στ. Ελλάδος	Ηπείρου, Δυτ. Μακεδονίας	Πελοποννήσου, Δυτ. Ελλάδος & Ιονίου	Μακεδονίας Θράκης	Αιγαίου	Κρήτης	Σύνολο
Μεταλλεία Μεταλλευτικών Ορυκτών	Δ.Δ.	0	31	8	0	13	0	0	52
Μεταλλεία Μεταλλευτικών Ορυκτών	Δ.Α.	33	262	0	1	45	4	0	345
Μεταλλεία Ενεργειακών Ορυκτών (λιγνίτης)	Δ.Δ.	0	3	7	5	0	0	0	15
Μεταλλεία Ενεργειακών Ορυκτών (λιγνίτης)	Δ.Α.	0	3	2	7	2	0	0	14
Βιομηχανικών Ορυκτών	Δ.Δ.	0	11	10	7	17	20	2	67
Βιομηχανικών Ορυκτών	Δ.Α.	0	9	4	6	14	3	1	37
Λατομεία Μαρμάρων	Δ.Δ.	4	16	22	22	138	11	1	214
Λατομεία Μαρμάρων	Δ.Α.	0	13	8	4	23	14	1	63
Λατομεία Σχιστολιθικών Πλακών	Δ.Δ.	0	4	14	10	14	7	2	51
Λατομεία Σχιστολιθικών Πλακών	Δ.Α.	1	6	7	4	5	3	1	27
Λατομεία Αδρανών Υλικών	Δ.Δ.	4	44	16	37	30	17	11	159
Λατομεία Αδρανών Υλικών	Δ.Α.	2	9	5	4	8	3	4	35
Σύνολο		44	411	103	107	309	82	23	1079

1.2 Παραγωγή – Εξαγωγές 2017

Στον Πίνακα 3 που ακολουθεί περιλαμβάνονται τα συγκεντρωτικά στοιχεία της παραγωγής και των εξαγωγών του έτους 2017 της Ελλάδας για κάθε ορυκτό, ύστερα από την επεξεργασία των στοιχείων των Δ.Δ.. Σημειώνεται ότι στον πίνακα 4 έχουν συμπεριληφθεί και στοιχεία παραγωγής προερχόμενα από εμπλουτισμό ή και μεταλλουργική επεξεργασία (αλουμίνα, αλουμίνιο), καθώς και στοιχεία παραγωγής υδρογονανθράκων και αλατιού που δεν προέρχονται από τα στοιχεία των Δ.Δ., αλλά έχουν συλλεχθεί κατόπιν αλληλογραφίας με τους κατά περίπτωση αρμόδιους (υπηρεσίες, φορείς, εταιρείες), προκειμένου να υπάρχει συνολική εικόνα της παραγωγής Ο.Π.Υ. της Ελλάδας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Ποσότητες σε τόνους (metric tons) εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά

1. Μεταλλευτικά και ενεργειακά ορυκτά	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ
1. Βωξίτης	1.927.145	474
-1.1 Αλουμίνα Ένυδρη	821.000	117.960
-1.2 Αλουμίνα Άνυδρη	695.398	387.051
-1.3 Αλουμίνιο	181.692	123.931
2. Λευκόλιθος	442.681	17.007
-2.1 Δίπυρος Μαγνησία	21.862	17.664
-2.2 Καυστική Μαγνησία	119.403	84.222
-2.3 Πυρίμαχες Μάζες	47.377	44.620
3. Μικτά θειούχα	291.976	
-3.1 Αρσеноπυρίτης	37.300	29.828
-3.2 Γαληνίτης	15.531	15.192
-3.3 Σφαλερίτης	33.215	35.896
4. Νικελιούχα σιδηρομεταλλεύματα	2.343.259	
-4.1 Fe-Ni	86.136	
-4.2 Νικέλιο (σε κράμα)	16.781	16.708
-4.3 Σκουριά	2.076.096	
5. Χουντίτης - Υδρομαγνησίτης	13.500	4.898
6. Διοξείδιο του Άνθρακα (αέριο)	11.519	
-6.1 Διοξείδιο του Άνθρακα (υγρό)	10.644	2.110
-6.2 Διοξείδιο του Άνθρακα (στερεό)	402	
7. Σμύριδα	5.519	
8. Λιγνίτης	37.802.596	

2. Βιομηχανικά ορυκτά	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ
α1. Άργιλος Τσιμεντοβιομηχανίας ακατέργαστη	1.435.781	
α2. Άργιλος Κεραμοποιίας ακατέργαστη	640.874	
-Τούβλα		78.892
-Κεραμίδια		135.286
α3. Λοιπές Άργιλοι ακατέργαστες	54.280	14.854
(α. ΣΥΝΟΛΙΚΗ Άργιλος ακατέργαστη)	2.130.935	
β. Άμορφο ανθρακικό ασβέστιο	129.606	105.288
γ. Γύψος	547.141	295.509
δ. Διοξείδιο του Πυριτίου		

δ1. Δολομιτικό		
ε. Ζεόλιθος	2.454	
στ. Καολίνη		
ζ. Κερατόλιθος		
η. Κίσηρις (ελαφρόπετρα)	971.159	758.067
θ. Μπετονίτης ακατέργαστος	1.087.805	13.200
-Μπετονίτης κατεργασμένος		912.937
ι. Ηφαιστειακοί τόφφοι ακατέργαστοι		
κ. Περλίτης ακατέργαστος	932.947	85.230
-Περλίτης κατεργασμένος		540.232
λ. Ποζολάνη	17.399	
μ. Σχιστόλιθος	49.232	
ν. Φλύσχης		
ξ. Ψαμμίτης	62.547	
ο. Χαλαζίας ακατέργαστος	5.068	
-Χαλαζίας κατεργασμένος		17.470
π. Ολιβινίτης/Ολιβίνης	22.250	9.147
ρ. Γρανιτικός Μυλωνίτης		
σ. Αμφιβολίτης	37.764	

3. Μάρμαρα και φυσικοί λίθοι	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ
α. Μορφωμένα Ογκομάρα (Μ3)	277.364	136.038
β. Ξοφάρια	368.121	47.008
γ. Λατύπες	349.728	
δ. Σχιστολιθικές Πλάκες (Μ3)	59.850	20.256
ε. Μαρμαροψηφίδα		1.930
στ. Μαρμαρόσκονη		39
ζ. Πούδρα		57
η. Πλακίδια		1.946
θ. Πλάκες 1 εκ.		
ι. Πλάκες 2 εκ.		9.882
κ. Πλάκες 3 εκ.		6.468
λ. Πλάκες > 3 εκ.		9

4. Αδρανή υλικά	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΔΡΑΝΩΝ	38.339.771	
-Ασβέστης	55.136	
-Έτοιμο Μπετόν	70.159	
-Ασφαλτόμιγμα	112.670	
-Μαρμαροψηφίδα-Μαρμαροσκόνη	43.356	
-Υλικά Ειδικών Χρήσεων	1.336.645	

2. Συγκεντρωτικά στοιχεία τελευταίας πενταετίας

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ 2013-2017

Ποσότητα σε χιλιάδες τόνους (metric tonsX10³) εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά

		2013	2014	2015	2016	2017
Μεταλλευτικά Ορυκτά						
1	Άστροιοι	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Βωξίτης	1.844,00	1.872,71	1.831,66	1.847,70	1.927,15
2.1	Αλουμίνα Al ₂ O ₃ (ένυδρη)	811,60	813,50	806,50	820,80	821,00
2.2	Αλουμίνα Al ₂ O ₃ (άνυδρη)	664,51	674,04	674,42	693,46	695,40
2.3	Αλουμίνιο, πρωτόχυτο (παραγωγή χυτηρίου)	169,46	173,16	179,42	181,68	181,70
3	Διοξείδιο του άνθρακα	10,04	10,34	5,83	10,15	11,52
	CO ₂ (υγρό)					10,64
4	Λευκόλιθος/Μαγνησίτης	383,00	360,27	383,23	397,94	442,68
4.1	Δίπυρη Μαγνησία	30,56	26,01	20,22	20,84	21,86
4.2	Καυστική Μαγνησία	57,39	70,66	86,80	89,78	119,40
4.3	Πυρίμαχες μάζες	41,99	41,02	33,66	42,09	47,38
5	Μεικτά θειούχα μεταλλεύματα (ξηροί τον.)	227,20	219,86	154,99	184,97	291,98
5.1	Θειούχος Μόλυβδος, PbS (συμπύκνωμα, ξηροί τον.)	18,38	15,65	12,57	14,28	15,53
5.2	Θειούχος Ψευδάργυρος, ZnS (συμπύκνωμα, ξηροί τον.)	41,23	41,96	27,66	34,11	33,22
5.3	Χρυσοφόρος Αρσеноπυρίτης, FeS ₂ (συμπύκνωμα, ξηροί τον.)	64,84	58,33	39,52	0,00	37,30
6	Σιδηρονικελιούχο μέταλλευμα - Λατερίτης	2.220,79	2.382,49	2.340,38	2.448,07	2.343,26
6.1	Κράμα σιδηρονικελίου, FeNi	88,91	94,95	89,13	87,88	86,14
6.1.1	Περιεχόμενο Ni στο κράμα σιδηρονικελίου	16,89	18,48	17,11	17,07	16,78
6.2	Σκουριά Ηλεκτροκαμίνων	1.873,74	1.976,80	1.966,01	1.907,16	2.076,10
6.3	Σκουριά Μεταλλακτών	83,97	87,19	57,90	83,66	NA
7	Σμύριδα	4,25	4,80	7,15	7,15	5,52
8	Χουντίτης/Υδρομαγνησίτης	15,20	5,34	15,66	23,22	13,50
Ενεργειακά Ορυκτά						
1	Λιγνίτης	55.500,00	50.800,00	46.308,12	32.674,79	37.802,60
2	Αργό Πετρέλαιο (σε χιλιάδες βαρέλια)	609,39	514,22	532,62	1.271,89	1.023,10
3	Φυσικό Αέριο (σε χιλιάδες Nm ³)	5.415,00	5.062,22	4.379,22	8.554,70	8.249,25
Βιομηχανικά Ορυκτά						
1	Αμφιβολίτης (πρωτογενές ορυκτό)	19,36	22,92	18,73	36,06	37,76
2	Αργιλοπυριτικά τσιμεντοβιομηχανίας	1.400,00*	1.500,00	1.180,95	1.371,71	1.435,78
3	Ατταπουλίτης (κατηγορία Λοιπών Αργίλων)	32,40	45,00	107,74	44,72	54,28
4	Άργιλοι Κεραμοποιίας	NA	450,00	319,68	231,85	640,87

5	Ανθρακικό Ασβέστιο (βάσει Δ.Δ. Βιομηχανικών ορυκτών)	183,03	180,67	169,76	202,53	129,61
6	Γύψος	760,00	664,29	649,28	777,99	547,14
7	Διοξείδιο του πυριτίου (Πυριτικό)	10,00	0,00	75,32	141,55	NA
8	Ζεόλιθος	0,00	0,17	0,36	0,11	2,45
9	Καολίνη	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	Κίσσηρις (ελαφρόπετρα)	420,00	429,87	580,96	658,88	971,16
11	Μπεντονίτης (πρωτογενές ορυκτό)	1.000,00	1.011,48	1.123,32	883,22	1.087,80
11.1	Μπεντονίτης (ημικατεργασμένος)	NA	NA	927,43	787,18	NA
11.2	Μπεντονίτης (κατεργασμένος)	NA	NA	807,55	682,59	NA
12	Ολιβίνιτης (πρωτογενές ορυκτό)	16,46	25,41	23,02	24,89	22,25
13	Ποζολάνη	266,00	270,00	153,07	117,01	17,40
14	Περλίτης (πρωτογενές ορυκτό)	890,00	985,33	890,67	921,41	932,95
14.1	Περλίτης (ημικατεργασμένος)	NA	NA	482,96	499,32	NA
14.2	Περλίτης (κατεργασμένος)	435,00	507,34	376,67	396,84	NA
15	Χαλαζίας και χαλαζίτης	0,00	0,00	0,00	0,00	5,07
Μάρμαρα και Σχιστολιθικές Πλάκες						
1	Μάρμαρα σε όγκους (σε χιλιάδες m3)	220,00	232,00	199,63	212,99	277,36
2	Ξοφάρια (όγκοι ακανόνιστου σχήματος)	300,00*	335,00*	291,53	344,83	368,12
3	Σχιστολιθικές πλάκες (σε χιλιάδες m3)	180,00	100,00	89,90	59,05	59,85
Αδρανή Υλικά						
1	Ασβεστολιθικά Αδρανή	30.000*	38.000*	35.603,02	42.051,69	38.339,77
2	Μαρμαρόσκονη - μαρμαροψηφίδα (ως λατομείο αδρανών υλικών)	NA	6,07	4,08	10,33	43,36
Αλάτι (από τις Αλυκές)		189,5	146,402	121,537	158,02	NA
NA: δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία			*: στοιχείο κατ' εκτίμηση			

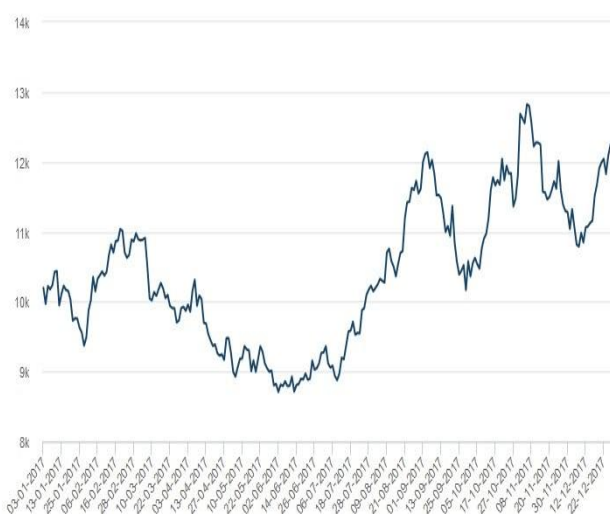
3. Ανάλυση επιμέρους κλάδων

3.1 Μεταλλευτικά Ορυκτά

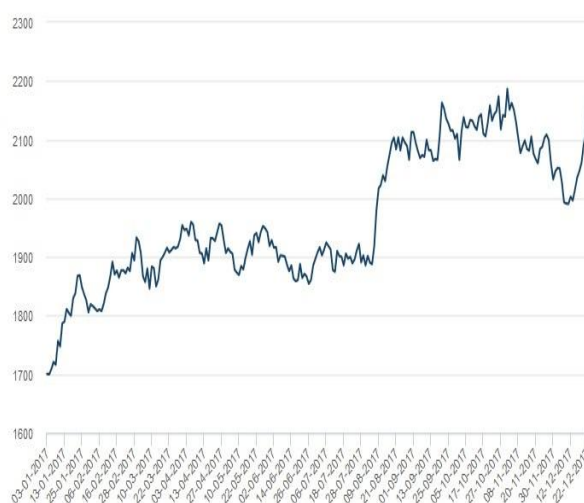
Ο κλάδος των μεταλλευμάτων, κατά την τελευταία πενταετία 2013-2017, παρά την κρίση και την ύφεση της Ελληνικής Οικονομίας, αλλά και των έντονων διακυμάνσεων και της αστάθειας του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος, κατάφερε σε γενικές γραμμές ως συνολική εικόνα να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά του και τη θέση του σε παγκόσμια κλίμακα.

Χαρακτηριστικά είναι τα διαγράμματα διακύμανσης της χρηματιστηριακής αξίας ορισμένων μετάλλων κατά το προηγούμενο έτος, από το οποία προκύπτει η διεθνής άνοδος των τιμών για τα μέταλλα ελληνικού ενδιαφέροντος:

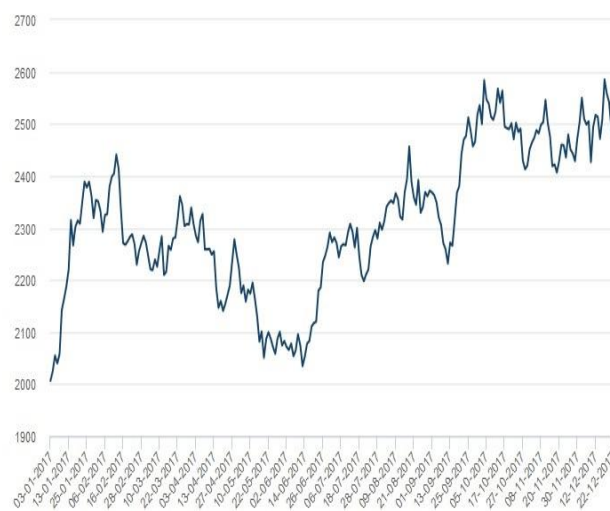
LME NICKEL HISTORICAL PRICE GRAPH 2017

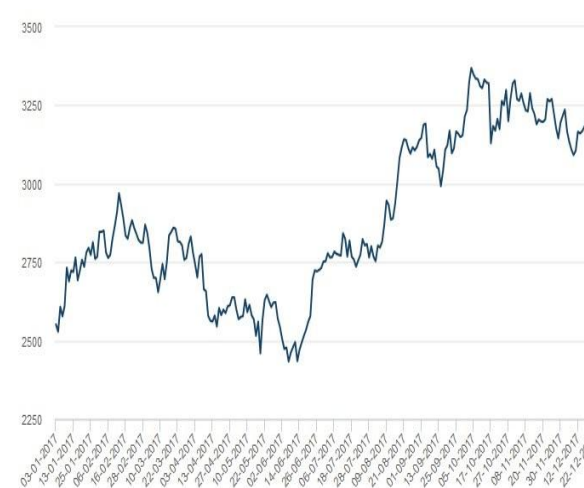
LME ALUMINIUM HISTORICAL PRICE GRAPH 2017

LME LEAD HISTORICAL PRICE GRAPH 2017

LME ZINC HISTORICAL PRICES GRAPH 2017

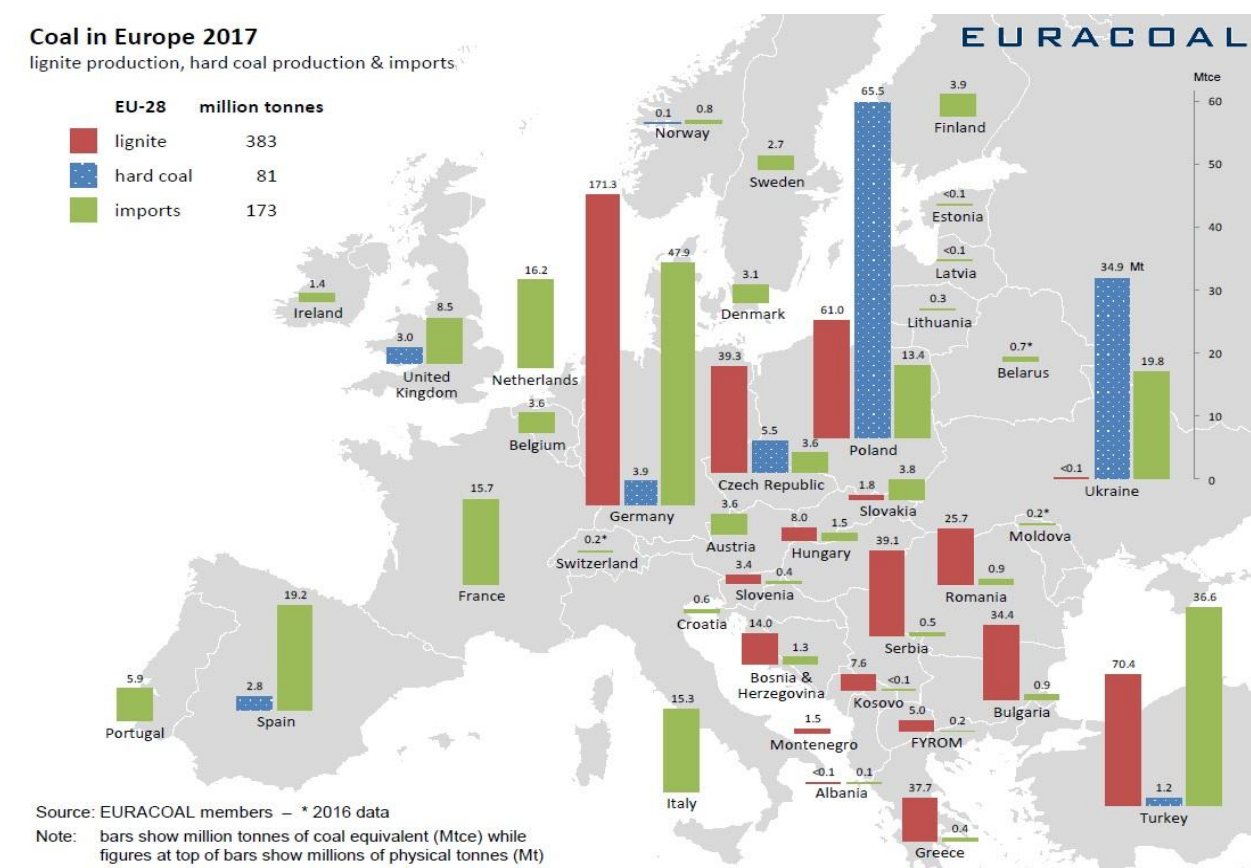
Ως αποτέλεσμα και της αύξησης των τιμών, η παραγωγή των βασικών μεταλλευμάτων εμφανίζει μία μικρή αύξηση κατά το προηγούμενο έτος.

3.2 Ενεργειακά Ορυκτά

Η παραγωγή του **λιγνίτη**, όπως προκύπτει και από τον Συγκεντρωτικό Πίνακα της τελευταίας πενταετίας, μετά από συνεχή μείωση των τελευταίων ετών, την προηγούμενη χρονιά αυξήθηκε κατά 15 % περίπου.

Ο λιγνίτης θεωρείται ο μεγαλύτερος ενεργειακός πυλώνας της χώρας, καθώς αποτελεί διαχρονικά τη βασική πηγή παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με πλεονέκτημα το ανταγωνιστικό κόστος εξόρυξης του.

Στη γραφική απεικόνιση που ακολουθεί παρουσιάζεται η παραγωγή λιγνίτη στην Ευρώπη κατά το 2017:

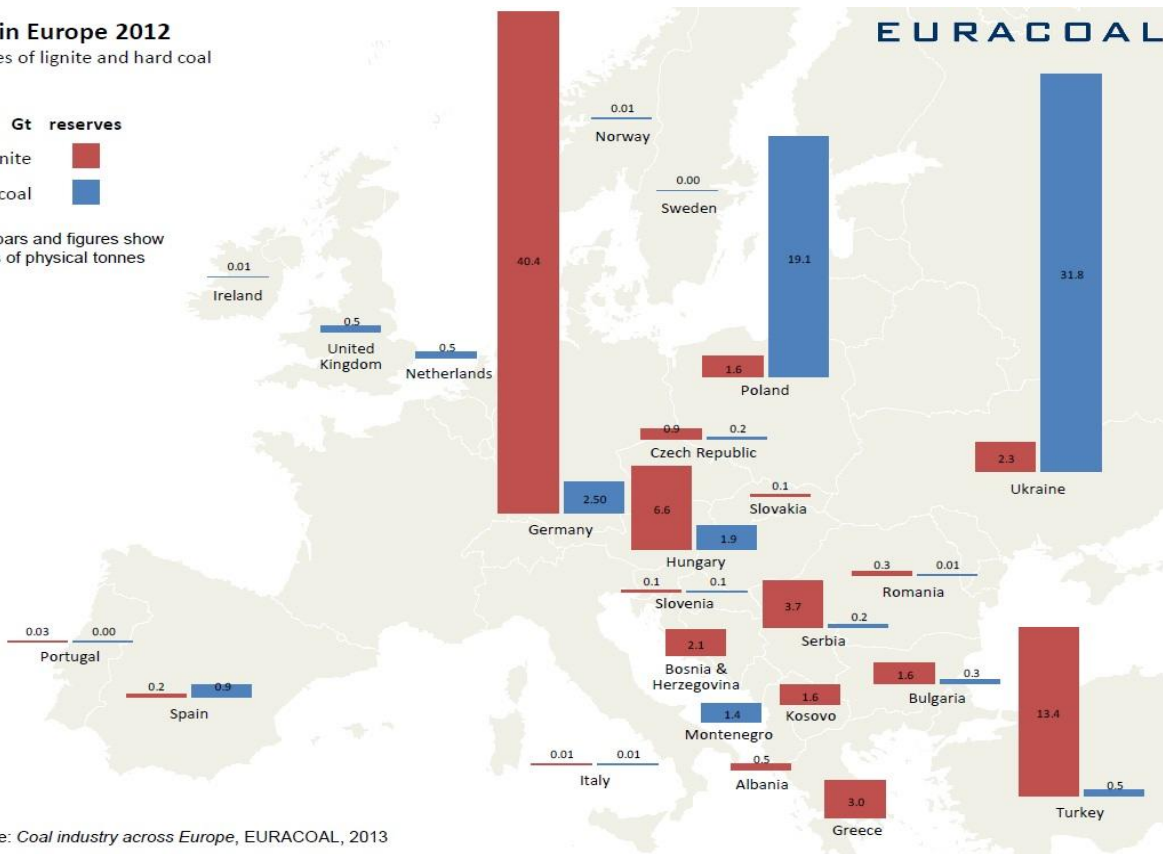

Σχετικός είναι και ο ακόλουθος χάρτης με τα ευρωπαϊκά αποθέματα λιγνίτη (και άνθρακα):

Coal in Europe 2012 reserves of lignite and hard coal

Gt reserves
lignite ■
hard coal ■

Note: bars and figures show billions of physical tonnes

Source: Coal industry across Europe, EURACOAL, 2013

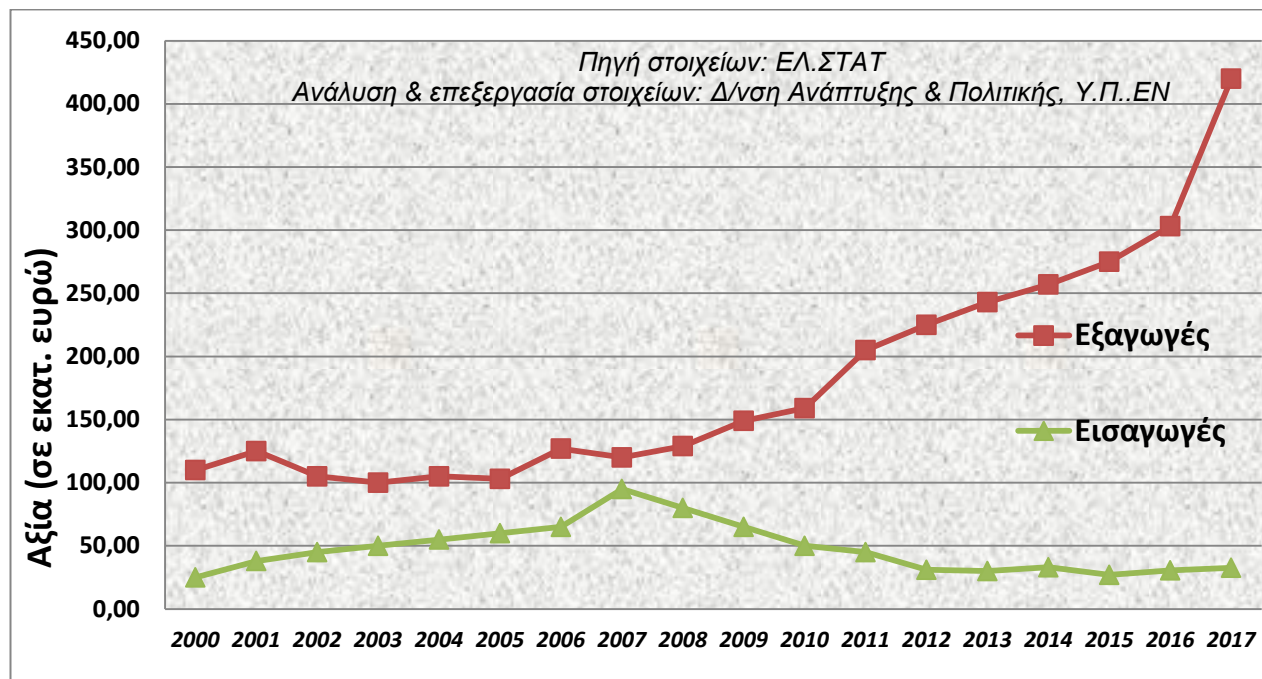
3.3 Βιομηχανικά Ορυκτά

Η Ελλάδα είναι σημαντική παραγωγός βιομηχανικών ορυκτών, ορισμένων με μεγάλη αποθεμάτων και παραγωγής που κατέχουν υψηλότερη θέση στη παγκόσμια κατάταξη. Και ο κλάδος των Βιομηχανικών ορυκτών έχει έντονα εξαγωγικό χαρακτήρα. Όπως προκύπτει από τον Συγκεντρωτικό Πίνακα της τελευταίας πενταετίας η εικόνα του κλάδου των βιομηχανικών ορυκτών είναι ως επί το πλείστον βελτιωμένη.

3.4 Μάρμαρα και φυσικοί λίθοι

Τα τελευταία χρόνια ο κλάδος των μαρμάρων αποτελεί έναν από τους πιο δυναμικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας με έντονη εξωστρέφεια και συνεχή αύξηση των εξαγωγών. Όμως ο κλάδος αυτός υφίσταται ισχυρό ανταγωνισμό τόσο από τα μάρμαρα που προέρχονται από άλλες χώρες με χαμηλότερο κόστος εργασίας, όσο και από τις τεχνητές πλάκες και πλακίδια.

Όπως προκύπτει από τον Συγκεντρωτικό Πίνακα της τελευταίας πενταετίας και επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, είναι εντυπωσιακή η αύξηση των εξαγωγών μαρμάρου το 2017 σε αξία, η οποία εμφανίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα:

Όσον αφορά τις χώρες προορισμού των εξαγωγών, άνω του 50 % κατευθύνεται προς την Κίνα.

Επιπλέον του μαρμάρου εξορύσσονται και σχιστολιθικές πλάκες καθώς και δομικοί λίθοι. Τα υλικά αυτά χρησιμοποιούνται ευρύτατα στη χώρα για την κατασκευή και κυρίως για τη συντήρηση των παραδοσιακών οικισμών και η σημασία τους στις τοπικές κοινωνίες είναι ιδιαίτερως σημαντική.

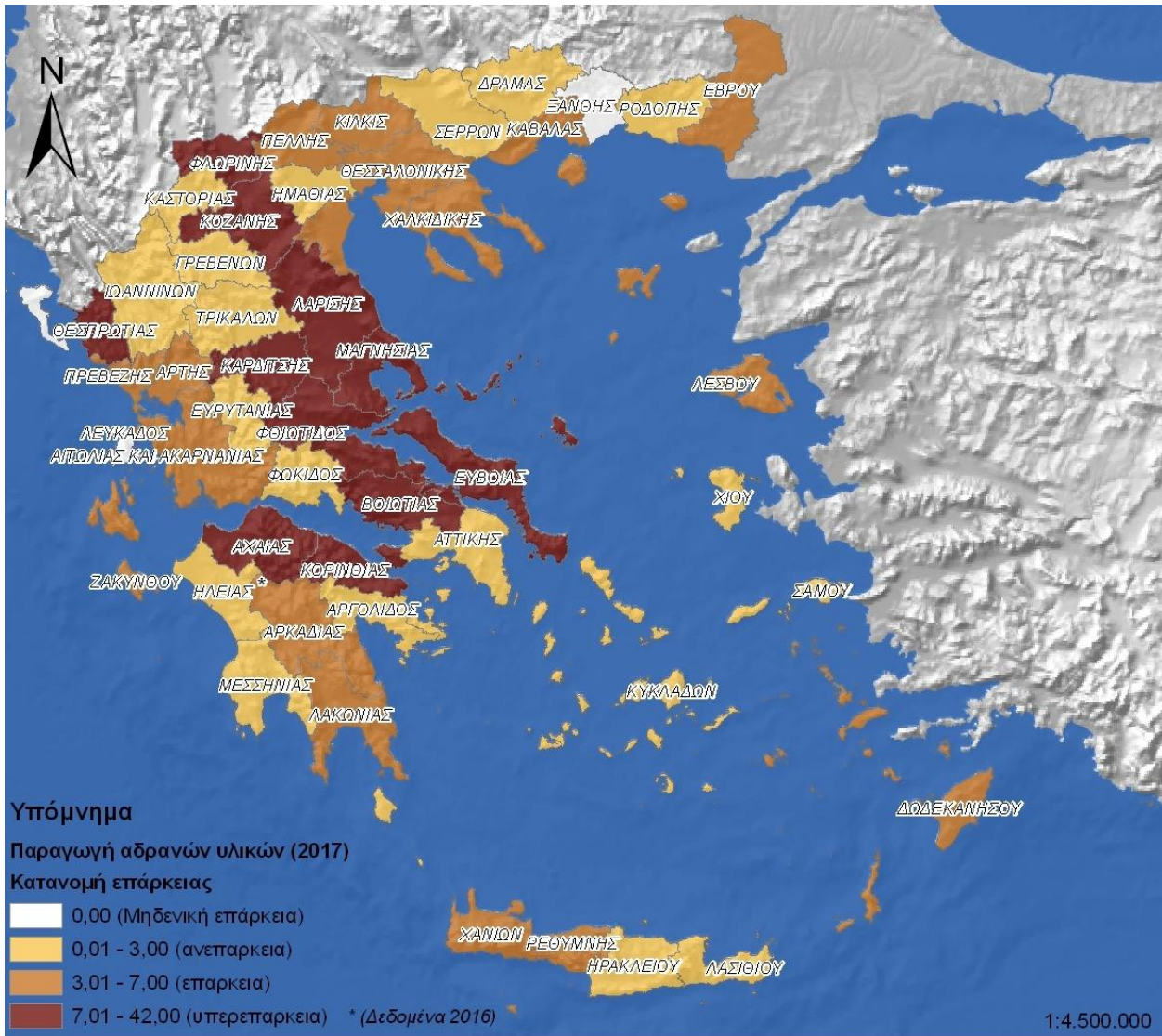
3.5 Αδρανή υλικά

Αδρανή υλικά. Τα αδρανή υλικά είναι οι περισσότερο χρησιμοποιούμενες φυσικές πρώτες ύλες στον πλανήτη και είναι απαραίτητα για την κατασκευή τεχνικών έργων, έργων οδοποιίας, οικοδομικών έργων κλπ. Καθώς είναι σχετικά ευτελούς αξίας, καταναλώνονται κοντά στον τόπο παραγωγής τους.

Η Ελλάδα είναι αυτάρκης σε αδρανή υλικά. Όμως η διασφάλιση της πρόσβασης σε αδρανή υλικά σε περιφερειακό επίπεδο, είναι σημαντική για την οικονομική ανάπτυξη, λαμβανομένων υπόψη των υλικοτεχνικών περιορισμών και του μεταφορικού κόστους.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση Παραγωγών Αδρανών Υλικών (Union Européenne des Producteurs de Granulats – UEPG - <http://www.uepg.eu>) η μέση ετήσια ζήτηση αδρανών υλικών είναι 5 τόνοι ανά κάτοικο.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η επόμενη απεικόνιση της επάρκειας παραγωγής αδρανών υλικών ανά νομό, σύμφωνα με την παραγωγή αδρανών του έτους 2017 καθώς και τον πληθυσμό κάθε νομού σύμφωνα με την απογραφή του 2011:

Σημειωτέον ότι η εμφανιζόμενη υπερεπάρκεια αδρανών υλικών σε ορισμένους νομούς (Αχαΐας, Βοιωτίας, Εύβοιας, Μαγνησίας, κλπ) είναι παραπλανητική, καθώς σχετίζεται με την ύπαρξη εργοστασίων παραγωγής τσιμέντου στους νομούς αυτούς.

Επίσης η επάρκεια των νησιών δεν έχει εξεταστεί χωριστά, αλλά συνολικά στα πλαίσια του αντίστοιχου νομού.

Τέλος, όπως προκύπτει από τον Συγκεντρωτικό Πίνακα της τελευταίας πενταετίας, η εικόνα του κλάδου των αδρανών υλικών είναι ως επί το πλείστον σταθεροποιημένη, ως προς την παραγωγή, με μικρές αυξομειώσεις. Σημειωτέον βέβαια ότι σε σύγκριση με την εικόνα των αδρανών πριν από 10 χρόνια, η παραγωγή έχει υποστεί πτώση άνω του 50 %.

4. Απασχόληση – Ατυχήματα

Η απασχόληση κατά το 2017 φαίνεται να παρουσιάζει κάποια μικρή αύξηση (6,5 %) συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, η οποία όμως δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, καθώς κατά το 2016, σε κάποια δελτία δραστηριότητας που είχαν κατατεθεί, διαπιστώθηκε από έλεγχο εκ των υστέρων ότι δεν είχαν ληφθεί υπόψη οι εργαζόμενοι σε εργολαβικές εταιρείες. Συνεπώς, όπως προκύπτει και από τον επόμενο Πίνακα, η απασχόληση στις μεταλλευτικές και λατομικές δραστηριότητες κατά την τελευταία πενταετία, είναι, λίγο πολύ, σταθερή:

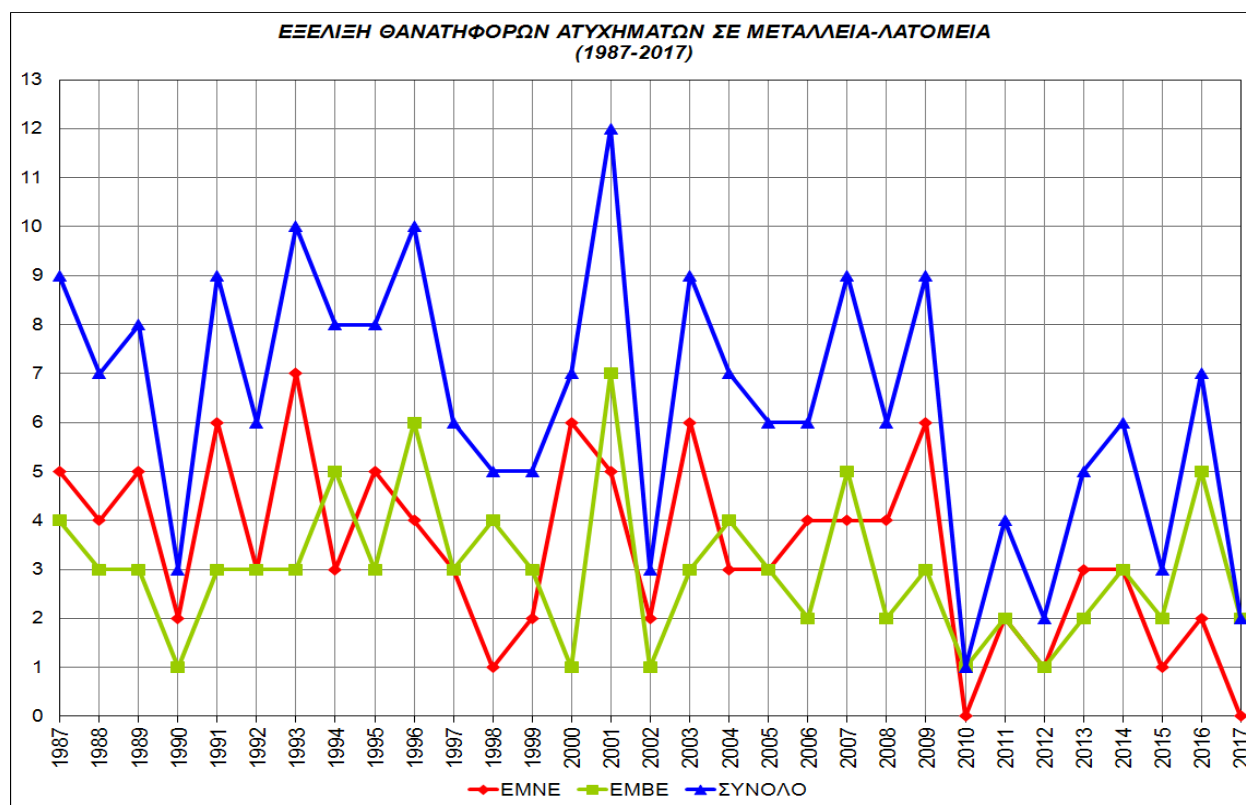
Έτος	Λατομεία Μάρμαρων & Σχιστολιθικών Πλακών	Λατομεία Αδρανών Υλικών	Λατομεία Βιομηχανικών ορυκτών	Μεταλλεία	Σύνολο
2013	1.599	1.645	429	9.566	13.239
2014	1.661	1.862	485	10.654	14.662
2015	1.913	1.369	395	10.335	14.012
2016	1.736	1.818	462	9.077	13.093
2017	2.011	1.593	405	9.936	<u>13.945</u>

Από τα δελτία δραστηριότητας που υποβάλλονται στην Διεύθυνση Ανάπτυξης και Πολιτικής, στα οποία αναγράφονται και στοιχεία που αφορούν στα εργατικά ατυχήματα, σε συνδυασμό με τα στοιχεία των Επιθεωρήσεων Βορείου και Νοτίου Ελλάδας του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων (Σ.Ε.Π.Δ.Ε.Μ.), προκύπτει ότι κατά το έτος 2017 συνέβησαν ενενήντα τέσσερα (94) εργατικά ατυχήματα τα οποία παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.:

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 2017	ΕΜΒΕ		ΕΜΝΕ		ΣΥΝΟΛΟ
	ΣΥΝΟΛΟ	(ΕΡΓΟΛ)	ΣΥΝΟΛΟ	(ΕΡΓΟΛ)	
ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ	47	(25)	33	(01)	80 (26)
ΛΑΤ.ΜΑΡΜΑΡΩΝ	10		1		11
ΛΑΤ. ΒΙΟΜ.ΟΡΥΚΤΩΝ	0		1		1
ΛΑΤ. ΑΔΡΑΝΩΝ	0		2		2
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	57		37		94 (26)

Όπως προκύπτει και από τον Πίνακα, από το σύνολο των 94 ατυχημάτων τα 26 συνέβησαν σε εργαζόμενους εργολάβων εντός μεταλλευτικών χώρων.

Κατά το έτος 2017 συνέβησαν δύο (2) θανατηφόρα ατυχήματα. Και τα δύο έγιναν εντός μεταλλευτικών χώρων και αφορούσαν εργολαβικό προσωπικό. Στο διάγραμμα που ακολουθεί εμφανίζεται η εξέλιξη των θανατηφόρων ατυχημάτων τα τελευταία τριάντα χρόνια.

5. Περιβαλλοντικά θέματα

Δεν κατέστη δυνατόν να συλλεχθούν στοιχεία αναφορικά με τις επιπτώσεις της μεταλλευτικής και λατομικής δραστηριότητας στο περιβάλλον. Όμως, καθώς υφίσταται υποχρέωση κατάθεσης εγγυητικής επιστολής για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τα στοιχεία των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, σήμερα έχουν κατατεθεί εγγυητικές επιστολές συνολικού ύψους 24.220.450,62 €, οι οποίες κατανέμονται, ανά Αποκεντρωμένη Διοίκηση ως εξής:

1. Αττικής	341.606,78
2. Μακεδονίας - Θράκης	8.619.937,99
3. Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας	958.526,00
4. Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας	4.688.146,95
5. Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου	3.275.275,16
6. Αιγαίου	5.359.310,24
7. Κρήτης	977.647,50
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>24.220.450,62</u>

6. Μισθώματα και τέλη

Όλοι ανεξαιρέτως οι εκμεταλλευτές λατομικών ορυκτών στους οποίους έχει παραχωρηθεί το σχετικό δικαίωμα εκμετάλλευσης επί δημοσίων, δημοτικών και ιδιωτικών εκτάσεων υποχρεούνται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, στην καταβολή ετήσιου μισθώματος.

Σημειώνεται ότι ποσοστό 50% από τα βεβαιωμένα μισθώματα δημόσιων λατομείων βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων αποδίδονται στον οικείο πρωτοβάθμιο Ο.Τ.Α, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου εμπίπτει το αντίστοιχο λατομείο, ενώ για τα λατομεία αδρανών υλικών ποσοστό 20% των μισθωμάτων αποδίδεται στην οικεία Περιφέρεια και διατίθεται αποκλειστικά για έργα που αποτελούν αντιστάθμισμα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και οχλήσεων, των σχετιζομένων με τη λατομική δραστηριότητα στην Περιφερειακή Ενότητα, στην περιφέρεια της οποίας λειτουργεί το λατομείο. Επίσης και οι εκμεταλλευτές λατομείων αδρανών υλικών υποχρεούνται να καταβάλλουν ετησίως ειδικό τέλος υπέρ των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. στην περιοχή των οποίων λειτουργούν τα λατομεία σε δημόσια ή ιδιωτική έκταση.

Υποχρέωση καταβολής μισθωμάτων προκύπτει και από την εκμίσθωση δικαιωμάτων μεταλλειοκτησίας, και αδειών μεταλλευτικών ερευνών, σύμφωνα με τον μεταλλευτικό κώδικα της χώρας. Κατόπιν δε της τροποποίησής του με το ν.4042/2012 (Α'24) και την κατ' εξουσιοδότηση αυτού Κ.Υ.Α Δ8/Δ/Φ1/οικ.10697/2714/23.6.2014 (Β'1800), όπως ισχύει, υφίσταται πλέον και η υποχρέωση καταβολής τέλους για όλες τις ενεργές, αποθεματικές και αργούσες παραχωρήσεις μεταλλείων καθώς και για τις άδειες μεταλλευτικών ερευνών, από 1/1/2013, με σκοπό την περαιτέρω διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος με την ενίσχυση των ανταποδοτικών οφελών του Ελληνικού Δημοσίου από την διαχείριση της αξιοποίησης του μεταλλευτικού πλούτου της χώρας.

Προκειμένου να υπάρξει μια συνολική εικόνα των σχετικών εσόδων του δημοσίου, η υπηρεσία, πέραν της επεξεργασίας των σχετικών με τα ανωτέρω στοιχεία των υποβληθέντων δελτίων δραστηριότητας, προέβη και στην αποστολή εγγράφων τόσο στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας, ως αρμόδιες για την βεβαίωση των μισθωμάτων δημόσιων εκτάσεων για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών, όσο και στην αρμόδια, για τη βεβαίωση των μισθωμάτων δημόσιων μεταλλείων και τελών παραχωρήσεων μεταλλείων, υπηρεσία του ΥΠΕΝ.

Συνολικά, τα **άμεσα έσοδα** του δημοσίου από μισθώματα και τέλη μεταλλείων και λατομείων ανέρχονται σε **19.177.610,90 €**, όπως αναλύονται στη συνέχεια.

(Σημείωση: Η αναφορά είναι μόνο στα **άμεσα** έσοδα καθώς τα έμμεσα έσοδα είναι πολλαπλάσια. Αν ληφθεί υπόψη λ.χ. η μισθοδοσία στον πρωτογενή τομέα, η οποία, σύμφωνα με τα στοιχεία των δελτίων δραστηριότητας των λατομείων και μεταλλείων κατά το 2017 ξεπέρασε τα 200.000.000 €, τα έσοδα του δημοσίου από ασφαλιστικές εισφορές, φόρους κλπ. ξεπερνούν το 40 %, ήτοι περισσότερο από 80.000.000 €, κλπ, σύμφωνα και με σχετική μελέτη του ΟΟΣΑ : ***Taxing wages – 2016-2017***: https://read.oecd-ilibrary.org/taxation/taxing-wages-2018_tax_wages-2018-en#page1, κλπ).

6.1. Μισθώματα δημόσιων εκτάσεων για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα έσοδα από μισθώσεις δημοσίων εκτάσεων για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών, όπως προέκυψαν από την επεξεργασία των σχετικών στοιχείων των δελτίων δραστηριότητας, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που απέστειλαν οι επτά (7) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας.

ΠΑΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ 2017				
	Αδρανή	Μάρμαρα και Φυσικοί Λίθοι	Βιομηχανικά Ορυκτά	ΣΥΝΟΛΟ
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης	475.945,72	7.028.761,67	80.134,40	7.584.841,79
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας	235.331,12	17.257,81	41.958,65	294.547,58
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου	496.090,40	195,7	28.934,23	525.220,33
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου	753.006,80	163.690,44	41.247,42	957.944,66
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής	279.174,30	5.916,90	0	285.091,20
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας	1.614.300,50	85.386,07	61.404,93	1.761.091,50
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης	355.021,40	5.332,22	4.940,40	365.294,02
Σύνολα	4.208.870,24	7.306.540,81	258.620,03	11.774.031,08

6.2. Μισθώματα δημόσιων μεταλλείων και τέλη παραχωρήσεων μεταλλείων.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα έσοδα από εκμίσθωση δημόσιων μεταλλείων κατά το έτος 2017 καθώς και από την επιβολή τελών στις ενεργές, αποθεματικές και αργούσες παραχωρήσεις μεταλλείων κατά το έτος 2016 (για το έτος 2017 δεν έχει ολοκληρωθεί η οικονομική διαχείρισή τους), όπως προέκυψαν από τα στοιχεία της αρμόδιας Δ/νσης:

ΑΜΕΣΑ ΕΣΟΔΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ (2017) ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ (2016)	
ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ:	5.303.449,76
-Τέλη ενεργών παραχωρήσεων	936.071,20
-Τέλη αποθεματικών παραχωρήσεων	600.756,70
-Τέλη αργουσών παραχωρήσεων	563.302,16
Σύνολο Τελών	2.100.130,06
Σύνολο εσόδων από μισθώματα και τέλη	<u>7.403.579,82</u>

7. Νομοθετικά νέα

Κατά τη διάρκεια του 2018 εκδόθηκε ο νέος λατομικός νόμος και αρκετά νέα νομοθετήματα και συγκεκριμένα:

1. Ν. 4512/2018 (ΦΕΚ Α΄5) – Μέρος Β (ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΛΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - άρθρα 43-72), ο οποίος έχει τροποποιηθεί με:

1.1 άρθρο 122 του ν. 4514/2018 (Α΄14)

1.2 άρθρο 63 του Ν. 4546/2018 (ΦΕΚ Α΄101)

2. ΚΥΑ κατ' εξουσιοδότηση του Ν.4442/2016:

2.1 ΚΥΑ ΔΑΠ/Α/Φ.4.2/οικ.171313/428/2018 «Καθορισμός διαδικασίας έγκρισης της άσκησης δραστηριοτήτων **έρευνας και εκμετάλλευσης λατομείων σε δημόσιες και δημοτικές εκτάσεις**» (ΦΕΚ Β΄479)

2.2 ΚΥΑ ΔΑΠ/Α/Φ.4.2/οικ. 171312/427/2018 «Καθορισμός διαδικασίας έγκρισης της άσκησης δραστηριοτήτων **ερευνητικών εργασιών για τη διαπίστωση κοιτασμάτων μεταλλευτικών ορυκτών**» (ΦΕΚ Β΄480)

2.3 ΚΥΑ ΔΑΠ/Α/Φ.4.2/οικ.171311/426/2018 «Καθορισμός διαδικασίας άσκησης δραστηριοτήτων **έρευνας και εκμετάλλευσης λατομείων σε ιδιωτικές εκτάσεις** καθώς και εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας, εντός του λατομικού χώρου, των εξορυσσόμενων ορυκτών» (ΦΕΚ Β΄480)

2.4 ΚΥΑ ΔΑΠ/Α/Φ.4.2/οικ. 171314/429/2018 «Καθορισμός διαδικασίας **εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων εντός λατομικών ή μεταλλευτικών χώρων**, στην περίπτωση που προηγείται έγκριση εκμετάλλευσης» (ΦΕΚ Β΄481)

3. ΥΑ κατ' εξουσιοδότηση του Ν.4512/2018:

3.1 ΥΑ ΔΑΠ/Φ.Α/Φ.4.2/οικ.175616/1918/2018 «**Διαδικασία εκμίσθωσης, εκμετάλλευσης και διαχείρισης δημοσίων λατομείων**» (ΦΕΚ Β΄2304)

3.2 ΥΑ ΔΑΠ/Α/Φ.4.2/οικ.176641/2214/2018 «**Τρόπος υπολογισμού και διαδικασία κατάθεσης, αντικατάστασης, κατάπτωσης και επιστροφής της εγγυητικής επιστολής για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων σε λατομικούς και μεταλλευτικούς χώρους.** (ΦΕΚ Β΄2909)

3.3 ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΑΠ/71099/67/2018 «**Θεσμοθέτηση παραβόλου για την χορήγηση οποιασδήποτε έγκρισης που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν. 4512/2018 ή γενικότερα τη μεταλλευτική και λατομική νομοθεσία καθώς και για την άσκηση οποιασδήποτε προσφυγής ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας**» (ΦΕΚ Β΄)

4. Εγκύκλιος ΔΑΠ/Α/Φ.4.2/οικ. 175617/1919/2018 «σχετικά με την εφαρμογή του Ν. 4512/2018 (ΦΕΚ Α΄5_17.1.2018), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 122 του ν. 4514/2018 (ΦΕΚ Α΄ 14)» [6ΣΥ04653Π8-2ΤΣ].

8. Εκκρεμείς Πράξεις

Προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως ο νέος νόμος 4512/2018, πρέπει να εκδοθούν άμεσα οι υπόλοιπες Υπουργικές Αποφάσεις που προβλέπονται και συγκεκριμένα:

- 1.** ΥΑ με την οποία καθορίζονται: «το περιεχόμενο, η διαδικασία υποβολής, η επεξεργασία, η δυνατότητα δημοσιοποίησης καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα που αφορά τόσο τα δελτία δραστηριότητας ή απραξίας που υποβάλλονται από τους εκμεταλλευτές λατομείων οποιασδήποτε κατηγορίας ορυκτών, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 58, όσο και τα στοιχεία που αποστέλλονται από τις συναρμόδιες υπηρεσίες σύμφωνα με το άρθρο 63». <άρθρα 58 § 2 και 65 § 1ε>.
- 2.** ΥΑ με την οποία θα καθορίζεται «η υποχρεωτική ηλεκτρονική καταχώρηση ή η υποβολή, μέσω κατάλληλου Πληροφοριακού Συστήματος, εγγράφων, δηλώσεων, αρχείων, καταστάσεων, κανονισμών, βιβλίων, τοπογραφικών ή οποιονδήποτε άλλων στοιχείων οφείλει κατά τη λατομική και μεταλλευτική νομοθεσία να τηρεί ή να υποβάλλει ο εκμεταλλευτής σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που θα προσφέρονται προς τους ενδιαφερόμενους, οι όροι πρόσβασης στο Πληροφοριακό Σύστημα και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες, η διαδικασία καταχώρισης ή υποβολής στοιχείων, οι τεχνικές προδιαγραφές των προς υποβολή στοιχείων, καθώς και κάθε άλλο θέμα που σχετίζεται με την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων» <άρθρο 58 § 7>.
- 3.** ΚΥΑ με την οποία θα ρυθμίζονται «οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία εκμίσθωσης, εκμετάλλευσης και διαχείρισης των λατομείων που ανήκουν στην κυριότητα των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.» <άρθρο 65 § 2>
- 4.** ΥΑ με την οποία θα καθορίζεται «ο τρόπος λειτουργίας της επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 47 περί καθορισμού λατομικών περιοχών, καθώς και τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η σχετική έκθεση της επιτροπής, με την οποία εισηγείται για τον καθορισμό ή την συμπλήρωση του σχεδιασμού λατομικών περιοχών» <άρθρο 65 § 1β>.

9. Ανακοινώσεις

1. Δημιουργήθηκε υπηρεσία απεικόνισης των πολυγώνων των λατομείων βιομηχανικών ορυκτών για τα οποία κατατέθηκαν δελτία δραστηριότητας ή δελτία απραξίας για το έτος 2017 (σύνολο 104 πολυγώνων). Η διαδικτυακή εφαρμογή περιλαμβάνει έτοιμα ερωτήματα σχετικά με το ορυκτό παραγωγής (σύμφωνα με το αναγραφόμενο στην άδεια εκμετάλλευσης) και το είδος του δελτίου.

Τα εν λόγω στοιχεία είναι διαθέσιμα ως wms service στον παρακάτω σύνδεσμο: http://www.latomet.gr/ArcGIS/services/industrial_minerals_2018/MapServer/WMServer?.

Τα δεδομένα προβάλλονται επίσης και στον παρακάτω διαδικτυακό σύνδεσμο: http://www.latomet.gr/industrial_minerals.

Επίσης προσφέρεται η δυνατότητα λήψης του αρχείου των γεωχωρικών στοιχείων σε μορφή shapfile (.shp) από την ακόλουθη συντόμευση: [industrial_minerals_2017.zip](#).

Στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.latomet.gr/ypan/StaticPage1.aspx?pagenb=16515> αναρτώνται σταδιακά οι αντίστοιχες εφαρμογές για τα λατομεία μαρμάρων και αδρανών υλικών.

2. Έναρξη λειτουργίας πληροφοριακού συστήματος για την ηλεκτρονική υποβολή γνωστοποίησης των δραστηριοτήτων που διέπονται από το καθεστώς της γνωστοποίησης του ν.4442/2016 και αφορούν και εξορυκτικές δραστηριότητες: <https://www.notifybusiness.gov.gr>

3. Τίθεται σε πλήρη λειτουργία το **Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ)**, ένα καινοτόμο επιχειρησιακό εργαλείο της περιβαλλοντικής πολιτικής το οποίο μειώνει τη γραφειοκρατία, τον χρόνο και το κόστος των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων μέσα από διαφανείς διαδικασίες. Το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο θα υποστηρίζει όλες τις διαδικασίες και όλα τα στάδια της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ενώ θα εμπεριέχει το σύνολο των πληροφοριών σχετικά με την περιβαλλοντική επίδοση ενός έργου ή μίας δραστηριότητας κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του.

Περισσότερες πληροφορίες: [http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=785&snif\[524\]=5741&language=el-GR](http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=785&snif[524]=5741&language=el-GR) και <https://epm.ypen.gr/>

10. Προτάσεις

Ο εξορυκτικός κλάδος έχει ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, σε σχέση με τους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας:

- Τα ορυκτά είναι **χωροθετημένα από τη φύση**, γεγονός που δεν ισχύει με άλλες κατηγορίες οικονομικών δραστηριοτήτων (π.χ. εργοστάσια) ή ισχύει λιγότερο (π.χ. ανεμογεννήτριες).
- Η εξορυκτική δραστηριότητα είναι **ορισμένης χρονικής διάρκειας**, σε αντίθεση με άλλες δραστηριότητες που η δέσμευση του χώρου είναι μόνιμη (π.χ. τεχνικά έργα).
- Για κάθε νέα θέση εργασίας στον τομέα εξόρυξης των πρώτων υλών δημιουργούνται τουλάχιστον **δύο επιπλέον έμμεσες θέσεις εργασίας** στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα παραγωγής.
- Σε πολλές περιπτώσεις απαιτείται η **διενέργεια ερευνητικών εργασιών** οι οποίες μπορεί να αποβούν άκαρπες με αποτέλεσμα το σχετικό επενδυτικό ρίσκο. Επιπλέον, και σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος να απαιτείται μεγάλο ύψος επενδύσεων σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας, προκειμένου να είναι οικονομικά εκμεταλλεύσιμη η εξόρυξη.
- **Τα αποθέματα των ορυκτών υλών, ιδίως των μεταλλευτικών, δεν είναι σταθερά** αλλά αυξομειώνονται ανάλογα με τις τιμές της διεθνούς αγοράς, την εξέλιξη της τεχνολογίας, κ.λπ. Αυτό σημαίνει ότι μια αύξηση λ.χ. των τιμών ενός συγκεκριμένου μετάλλου που παράγεται στην Ελλάδα κατά 10 % μπορεί να «αυξήσει» τα αποθέματα του αντίστοιχου μεταλλεύματος κατά 20 % , με την έννοια ότι με αυτές τις τιμές θα είναι δυνατή η αξιοποίηση και πιο «φτωχών» (με μικρότερη περιεκτικότητα σε χρήσιμο μέταλλο) κοιτασμάτων. Αντίστοιχα, μία νέα μέθοδος παραγωγής ενός συγκεκριμένου αγαθού που υποκαθιστά ένα συγκεκριμένο μέταλλο, μπορεί να απαξιώσει πλήρως τα αντίστοιχα κοιτάσματα, καθιστώντας αντικοινωνική την περαιτέρω εκμετάλλευσή τους.

ΠΡΟΤΑΣΗ: Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά του κλάδου και με δεδομένο τη σημαντική συμβολή του στην εθνική οικονομία, κρίνεται χρήσιμη η διερεύνηση της δυνατότητας ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων των μεταλλευτικών και λατομικών επιχειρήσεων σύμφωνα με τον αναπτυξιακό νόμο 4399/2016.
